

[Pelle Voigt]

NATO-plan adskillige gange har foreslået ikke konventionel nedrustning, men konventionel oprustning, og vi ønsker at få diskuteret både regeringens konkrete politik og de principper, der ligger til grund for den. Vi ønsker, at man får diskuteret de mandater, hvorefter der drøftes i øjeblikket i de konventionelle nedrustningsforhandlinger, og vi ønsker at få taget hul på en kvalificeret debat om, hvordan det kan blive muligt for første gang i verdenshistorien at få en egentlig proces i gang, der bryder med oprustningsspiralen og tager fat på at vende den om til en nedrustningsspiral.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Forespørgslen handler om konventionel nedrustning i Europa. Det er altså den nedrustning, der drejer sig om tropestyrker og om ikkeatomare våben, og det er et problem, som hænger nøje sammen med atomnedrustningen, sådan som det er fremgået af den debat, vi netop har haft.

Regeringen og forespørgerne er enige om, at vi ønsker størst mulig nedrustning også på det konventionelle område. For regeringen er det afgørende, at nedrustningen sker på en måde, som ikke svækker Danmarks sikkerhed, og derfor må det helt nødvendige udgangspunkt for denne debat være de styrkemål og de balancer, som er afgørende for vores sikkerhed.

Der er store forskelle i de gængse bedømmelser af det konventionelle militære styrkeforhold i Europa imellem på den ene side NATO og på den anden side Warszawapagten, og hvis man lidt forenklet skal prøve at beskrive disse forskelle, så kan det gøres som følger:

På den ene fløj finder vi opfattelsen af en knusende Warszawapagtvermagt, som kaster en politisk og militær slagskygge over et Vesteuropa, hvis konventionelle styrker er militært underlegne, og som kun overlever i kraft af et amerikansk engagement. På den anden fløj finder vi en dyb mistillid til vestlige forsvars- og sikkerhedspolitiske autoriteter og til deres analyser af Warszawapagtens konventionelle overvægt. En sådan overvægt skyldes ifølge denne fløj alene, at faktorer i NATO's favør – altså først og fremmest vores fordel, hvad teknologi angår – er overset.

Et eller andet sted imellem disse to fløje finder vi vel det, vi kunne kalde sandheden eller

virkeligheden, og som det vil fremgå af det følgende, er virkeligheden ulige mere nuanceret end det billede, vi møder på de to fløje. Men at virkeligheden er problematisk for vor vestlige alliance og dermed for Danmarks sikkerhed, er hævet over enhver tvivl.

I Wien har der jo siden slutningen af 1973, det vil altså sige i over 14 år, været forhandlet om gensidige og balancerede styrkereduktioner – det er det, man kalder MBFR-forhandlingerne – og det geografiske område, der forhandles om, omfatter på NATO-siden Beneluxlandene og Forbundsrepublikken samt de canadiske, britiske og amerikanske styrker, der er stationeret i dette område, men altså ikke de franske styrker. På Warszawapagtsiden drejer det sig om Polen, DDR, Tjekkosllovakiet samt de sovjetiske styrker i disse lande.

MBFR-forhandlingerne er i første række koncentreret om spørgsmålet om mandskabsstyrker. Det skulle synes forholdsvis simpelt at finde ud af, hvor mange mand der endeligt er på hver side, men alligevel er det i disse 14 år ikke lykkedes at blive enig om et styrkeforhold, der kan tjene som udgangspunkt for forhandlinger om reduktioner. Warszawapagtsiden hævder, at der hersker tilnærmelsesvis balance i det såkaldte reduktionsområde, mens man fra NATO's side har måttet fastholde, at der er en østlig overvægt i reduktionsområdet på ca. 200.000 mand landstyrker i forhold til NATO. Altså selv noget så simpelt som at tælle tropperne i dette begrænsede geografiske område har man ikke været i stand til at enes om, og denne uoverensstemmelse har i samfulde 14 år stillet sig hindrende i vejen for et forhandlingsgennembrud.

I denne periode er der i takt med de teknologiske fremskridt sket en kvalitativ udvikling i begge parter militære styrker, og det betyder, at personelfaktoren ikke længere kan tillægges den samme afgørende betydning, som den kunne tidligere.

Derfor drejer det sig i dag mindre om at løse den relativt enkle opgave at søge at »balancere« et styrkeforhold i mandskabsstyrker, men i højere grad om at »balancere« parternes våbensystemer. Hertil kommer en række andre kvalitative faktorer, som jeg skal vende tilbage til. Og det gør jo ikke opgaven lettere.

Alt i alt må man gøre sig klart, at hvis man skal forhandle sig frem til et konventionelt styr-